ਇੰਦਰਾ ਬਾਈ
ਬਨਾਮ
ਓਰੀਐਂਟਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ & ਇੱਕ ਹੋਰ
(2023 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 4492)
ਜੁਲਾਈ 17, 2023
[ਜੇ. ਬੀ. ਪਾਰਦੀਵਾਲਾ ਅਤੇ ਮਨੋਜ ਮਿਸਰਾ*, ਜੇ.ਜੇ.]

ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਐਕਟ, 1923 – ਧਾਰਾ 2 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 4 – ਕੁੱਲ ਅਯੋਗਤਾ – ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਅਯੋਗਤਾ – ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਆਰ-2 ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਨਾਲ ਟਰੱਕ ਦੇ ਲੋਡਿੰਗ ਅਤੇ ਅਨਲੋਡਿੰਗ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਆਰ-1 ਨਾਲ ਇੰਸ਼ੋਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਟਰੱਕ ਸੀ – ਜਦੋਂ ਸੇਬਾਂ ਨੂੰ ਟਰੱਕ ਵਿੱਚ ਲੈਂਡ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਖੱਬੇ ਬਾਜੂ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਚੋਟ ਖਾਧੀ – ਉਸ ਦੇ ਖੱਬੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪਕੜ ਨਹੀਂ ਰਹੀ – ਕਾਮਿਆਂ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਵਿਚਾਰਨਾ ਕਰਨ ਉੱਤੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਥਾਈ ਤੌਰ ਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਅਯੋਗ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਉਹ ਹਾਦਸੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਕੁੱਲ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਰੁ. 3,74,364 ਦਾ ਅਵਾਰਡ ਕੀਤਾ. – ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਸਥਾਈ ਅਯੋਗਤਾ ਨੂੰ 40% ਵਜੋਂ ਆਕਾਰਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਵਾਰਡ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ – ਅਪੀਲ ਉੱਤੇ, ਫੈਸਲਾ: ਜੇ ਅਯੋਗਤਾ ਇੱਕ ਕਾਮਿਆ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਲਈ ਅਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਹਾਦਸੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕੁੱਲ ਅਯੋਗਤਾ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ – ਜਦੋਂ ਬੋਰਡ ਨੇ ਸਰਟੀਫਾਈ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਲਈ ਅਯੋਗ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਕ੍ਰਿਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਅਯੋਗਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਮੰਨ ਕੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ – ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਰੱਦ – ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਬਹਾਲ।

ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ

ਫੈਸਲਾ: 1. ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਐਕਟ, 1923 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਖੰਡ (i) ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ "ਕੁੱਲ ਅਯੋਗਤਾ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਅਯੋਗਤਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸਿਰਫ ਸਰੀਰਕ ਅਯੋਗਤਾ ਜੋ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ (ਭਾਵ, ਕਾਮਿਆ) ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਅਯੋਗਤਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਕ ਕਾਰਕ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜੇ ਕਿਸੇ ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ ਆਈ ਅਯੋਗਤਾ ਇੱਕ ਕਾਮਿਆ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਲਈ ਅਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਹਾਦਸੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ, ਤਾਂ ਅਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 4(1)(ਬੀ) ਅਧੀਨ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕੁੱਲ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਐਕਟ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਚੋਟ ਉਸ ਨੂੰ ਪਾਰਟ I ਦੇ ਸ਼ਡਿਊਲ I ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਧਾਰਾ (i) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਬਲਕਿ, ਇਹ ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਸਥਾਈ ਕੁੱਲ ਅਯੋਗਤਾ ਹੈ।

2. ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੈਡੀਕਲ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਲਈ ਅਯੋਗ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖੱਬੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਪ ਦਾ ਪੂਰਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਦਸੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਲੋਡਿੰਗ/ਅਨਲੋਡਿੰਗ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਆਪਣਾ ਸੱਜਾ ਹੱਥ ਵਰਤ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਮੁੱਖ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਸ ਨੂੰ ਲੋਡਿੰਗ/ਅਨਲੋਡਿੰਗ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਉਪਯੁਕਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਵੇਂ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਕ ਹੱਥ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਸ਼ਲ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੋਲ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਕ ਹੱਥ ਨਾਲ ਚਲਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਬੋਰਡ ਨੇ ਸਰਟੀਫਾਈ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਲਈ ਅਯੋਗ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਸੀ, ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਕ੍ਰਿਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਅਯੋਗਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ, ਇਸ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 30 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਵਾਲ, ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਨਹੀਂ ਉੱਠਿਆ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰਿਤ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਆਂਸ਼ਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਅਯੋਗਤਾ ਨੂੰ 40% ਦੇ ਬਜਾਏ 100% ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਕੇ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਮੁਬਾਸਿਰ ਅਹਮਦ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (2007) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 349 ; [2007] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 117 – ਫੈਸਲਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਪ੍ਰਤਾਪ ਨਾਰਾਇਣ ਸਿੰਘ ਦਿਓ ਬਨਾਮ ਸ੍ਰੀਨਿਵਾਸ ਸਬਾਤਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (1976) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 289 ; [1976] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 552; ਚਨਪਾ ਨਾਗੱਪਾ ਮੁੱਛਲਾਦ ਬਨਾਮ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਮੈਨੇਜਰ, ਨਿਊ ਇੰਡੀਆ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ (2020) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 796 ; [2019] 14 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 556 – ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਓਰੀਐਂਟਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਨੁੱਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (2009) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 280 ; [2009] 8 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 829; ਗੋਲਾ ਰਾਜੰਨਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਮੈਨੇਜਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (2017)11 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 545

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੇਟ ਜੁਰਿਸਡਿਕਸ਼ਨ: ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 4492 ਦਾ 2023.

ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਜਬਲਪੁਰ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਸੀਟ 'ਤੇ 31.10.2022 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੰਬਰ 2369 ਦਾ 2003 ਤੋਂ।

ਸਿੱਧਾਰਥ ਸਿਨਹਾ, ਨਰਿੰਗ ਚਮਵੀਬੋ ਜ਼ੇਲੀਆਂਗ, ਤਥਾਗਤ ਸ਼ਰਮਾ, ਅਵਿਰਲ ਵਿਹਵਾਕ ਜਰੀਓਲਿਆ, ਮਿਸ ਅਨੁ ਪ੍ਰਿਯਾ ਨਿਸ਼ਾ ਮਿੰਜ, ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਸਿੰਘ, ਮਿਸ ਅਕਾਂਕਸ਼ਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਵਕੀਲ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਮਨੋਜ ਮਿਸਰਾ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਵੱਲੋਂ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ।

ਮਨੋਜ ਮਿਸਰਾ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ.

1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਇਹ ਅਪੀਲ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਜਬਲਪੁਰ (ਛੋਟੇ ਵਿੱਚ, "ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ") ਦੇ ਦਿਨਾਂਕ 31.10.2022 ਨੂੰ ਮਿਸਲ. ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2369 ਦੇ 2003 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਓਰੀਐਂਟਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ (ਆਰ-1 ਇੱਥੇ) ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਆਂਸ਼ਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਵਰਕਮੈਨਜ਼ ਕੰਪੈਨਸੇਸ਼ਨ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਬਲਪੁਰ ਕੋਰਟ, ਜਬਲਪੁਰ ਦੇ ਦਿਨਾਂਕ 03.09.2003 ਨੂੰ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 134/2002/WC/ਨਾਨ- ਫੇਟਲ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਰੁਪਏ 3,74,364/- ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ ਰੁਪਏ 1,49,745.60/- ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸਥਾਈ ਅਪੰਗਤਾ ਨੂੰ 100% ਦੀ ਥਾਂ ਤੇ 40% ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਤੱਥ:

3. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਐਮ/ਐਸ. ਸਿੰਪਲੈਕਸ ਕੰਕਰੀਟ ਕੰਪਨੀ (ਆਰ-2 ਇੱਥੇ) ਨਾਲ ਟਰੱਕ ਨੰਬਰ ਐਮ.ਪੀ.ਐਫ 7567 ਲਈ ਲੋਡਿੰਗ ਅਤੇ ਅਨਲੋਡਿੰਗ ਮਜ਼ਦੂਰ ਵਜੋਂ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਆਰ-1 ਨਾਲ ਇੰਸ਼ੋਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 03.10.2002 ਨੂੰ, ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉਸ ਟਰੱਕ ਵਿੱਚ ਖੰਭੇ/ਸਤੂਨ ਲੋਡ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਚੇਨ ਪੁਲੀ ਟੁੱਟ ਗਈ ਅਤੇ ਖੰਭੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖੱਬੇ ਬਾਜੂ ਉੱਤੇ ਡਿੱਗ ਪਏ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਖੱਬੇ ਬਾਜੂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਟਿਲ ਫ੍ਰੈਕਚਰ

ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਨਸਾਂ ਆਦਿ ਨੂੰ ਵੀ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਿਆ। ਇਸ ਚੋਟ ਕਾਰਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸਥਾਈ ਕੁੱਲ ਅਪੰਗਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੇ ਖੱਬੇ ਬਾਜੂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪਕੜ ਨਹੀਂ ਰਹੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਆਰ-2 ਤੋਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ। ਆਰ-2 ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਆਰ-1 ਨਾਲ ਇੰਸ਼ੋਰ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਦੱਸਿਆ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਰ-1 ਤੋਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਮੰਗਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੋਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਵਰਕਮੈਨਜ਼ ਕੰਪੈਨਸੇਸ਼ਨ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਛੋਟੇ ਵਿੱਚ, “ਕਮਿਸ਼ਨਰ”) ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਰਕਮੈਨਜ਼ ਕੰਪੈਨਸੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1923, ਹੁਣ “ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਐਕਟ, 1923” (ਛੋਟੇ ਵਿੱਚ, “ਐਕਟ”) ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ।

4. ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਆਰ-2 ਨੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸੈੱਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਬਲਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਰ-1 ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਪਾਲਿਸੀ ਅਧੀਨ ਬੀਮਾ ਕਵਰ ਦਾ ਲਾਭ ਮੰਗਿਆ।

5. ਆਰ-1 (ਬੀਮਾਕਰਤਾ), ਹਾਲਾਂਕਿ ਆਰ-2 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਬੀਮਾ ਕਵਰ ਦੇ ਅਸਤਿਤਵ ਦਾ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਦਾਵੇ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਲਈ ਆਮ ਦਲੀਲਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਥੇ ਵਿਸਤਾਰ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਧੀਨ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀ ਤਹਿਤ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲਾਉਣ ਵਿਰੁੱਧ ਆਰ-1 ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।

6. ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅੱਗੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜਾਂਚਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਕਿ, - ਉਹ ਟਰੱਕ ਨੰਬਰ ਐਮ.ਪੀ.ਐਫ 7567, ਜੋ ਕਿ ਆਰ-2 ਦੇ ਮਾਲਕ ਹੈ ਅਤੇ ਆਰ-1 ਨਾਲ ਬੀਮਾਕ੍ਰਿਤ ਹੈ, ਦੇ ਲੋਡਿੰਗ/ਅਨਲੋਡਿੰਗ ਮਜ਼ਦੂਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ; ਉਸ ਭਾਗਿਆਨਾ ਦਿਨ ਜਦੋਂ ਉਹ ਉਕਤ ਟਰੱਕ 'ਤੇ ਹੋਰ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਖੰਭੇ/ਸਤੂਨ ਲੋਡ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ, ਚੇਨ ਪੁਲੀ ਟੁੱਟ ਗਈ ਅਤੇ ਖੰਭੇ ਉਸ 'ਤੇ ਡਿੱਗ ਪਏ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦੇ ਖੱਬੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟਾਂ ਆਈਆਂ; ਉਸ ਨੂੰ 10 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ ਆਈਆਂ ਸੱਟਾਂ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦਾ ਖੱਬਾ ਹੱਥ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਅਸਰ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੇ ਖੱਬੇ ਹੱਥ ਦੀਆਂ ਉਂਗਲਾਂ ਵਿੱਚ ਨਸਾਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਕਾਰਨ ਕੋਈ ਹਰਕਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤਨਖਾਹ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ (ਐਕਸ. ਪੀ-5), ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਾਰਡ (ਐਕਸ. ਪੀ-7) ਅਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਅਪਾਹਜਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ (ਐਕਸ. ਪੀ-8) ਉਸ ਦੇ ਦਾਵੇ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ।

7. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਡਾ. ਰਵੀ ਸ਼ੰਕਰ ਚੌਧਰੀ, ਇੱਕ ਆਰਥੋਪੈਡਿਸਟ ਅਤੇ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਮੈਡੀਕਲ ਬੋਰਡ (ਛੋਟੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, "ਬੋਰਡ") ਦੇ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਵੀ ਜਾਂਚਿਆ, ਜਿਸ ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ 22.10.2002 ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਆਵੇਦਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਅਪਾਹਜਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਨੂੰ ਜਾਂਚਿਆ ਜਾਵੇ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਂਚਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਖੱਬੇ ਬਾਜੂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਟਿਲ ਫਰੈਕਚਰ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੀ ਰੇਡੀਅਲ ਅਤੇ ਉਲਨਾ ਹੱਡੀ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਪਲੇਟਾਂ ਅਤੇ ਸਕਰੂਆਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਉਸ ਦੇ ਖੱਬੇ ਹੱਥ ਦੀਆਂ ਉਂਗਲਾਂ ਦੀ ਹਰਕਤ ਗੁਆ ਬੈਠੀ ਸੀ ਅਤੇ ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ ਪਤਲੀਆਂ ਹੋ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਇੱਕ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 50% ਸਥਾਈ ਅਪਾਹਜਤਾ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਕਾਰਜ ਲਈ ਅਯੋਗ ਹੈ।

8. ਨਾ ਤਾਂ ਆਰ-1 ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਆਰ-2 ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ।

ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ

9. ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਅਯੋਗ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸਥਾਈ ਅਪਾਹਜਤਾ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ।

10. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸਥਾਈ ਕੁੱਲ "ਅਪਾਹਜਤਾ" ਦਾ ਆਕਲਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿ ਹਾਦਸੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਸ ਦੀ ਉਮਰ 30 ਸਾਲ ਸੀ ਅਤੇ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਤਨਖਾਹ ਰੁਪਏ 3,000/- ਸੀ, ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4(1)(ਬੀ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਣਯੋਗ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਹੈ:

"17. ਹਾਦਸੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੀ ਉਮਰ 30 ਸਾਲ ਸੀ ਜਿਸਦਾ ਉਮਰ ਫੈਕਟਰ ਕਾਮਿਆਂ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਦੇ ਸ਼ਡਿਊਲ IV ਅਨੁਸਾਰ 207.98 ਹੈ। ਇਸ ਉਮਰ ਫੈਕਟਰ ਨੂੰ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਤਨਖਾਹ ਦੇ 60% ਨਾਲ ਗੁਣਾ ਕਰਕੇ, ਜੋ ਕਿ ਰੁਪਏ 3000/- ਹੈ, ਰੁਪਏ 1800/- ਨਾਲ, ਕੁੱਲ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਰਾਸ਼ੀ ਰੁਪਏ 3,74,364/- ਹੈ।"

11. ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ:

"18. ਇਸ ਲਈ, ਗੈਰ-ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 45 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਰੁਪਏ 3,74,364/- ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਇਕੱਠੀ ਅਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਰਾਸ਼ੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਗੈਰ-ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 9% ਬਿਆਜ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ।"

12. ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਆਰ-1 ਨੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 30 ਅਧੀਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ।

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਤੀਜੇ

13. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਮਿਲਣ ਦੇ ਹੱਕ ਬਾਰੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਦਲਿਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸਦੀ ਉਮਰ ਅਤੇ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਤਨਖਾਹ ਬਾਰੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਸਦੀ ਸਥਾਈ ਅਪੰਗਤਾ ਨੂੰ 40% ਮੰਨਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ।

14. ਸਥਾਈ ਅਪੰਗਤਾ ਦੇ ਪੱਖ ਤੋਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨੂੰ ਵੇਖਿਆ ਅਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ:

"ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਬਾਈ ਨੇ ਜਬਲਪੁਰ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਡੀਕਲ ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ, ਐਕਸ. ਪੀ-8 ਮਿਤੀ 25.02.2003 ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਉੱਲੇਖ ਹੈ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਬਾਈ ਬਾਏਂ ਰੇਡੀਅਲ ਉਲਨਾ ਦੇ ਕੰਪਾਊਂਡ ਫ੍ਰੈਕਚਰ ਦਾ ਪੁਰਾਣਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੀ.ਓ. ਪਲੇਟਿੰਗ ਅਤੇ ਸਕਰੂ ਨਾਲ ਉਂਗਲਾਂ ਦੀ ਸਿਕੁੜਨ ਅਤੇ ਕਲਾਈ ਦੀ ਡਿੱਗਣ ਨਾਲ ਉੱਪਰਲੇ ਅੰਗ ਦੀ ਮੋਨੋਪਲੇਜੀਆ ਹੈ। ਅਪੰਗਤਾ ਨੂੰ 50% ਸਰਟੀਫਾਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਇਹ ਵੀ ਸ਼ਰਤ ਸੀ ਕਿ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਦੇ ਕੰਮ ਲਈ ਅਯੋਗ ਹੈ।"

15. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੈਡੀਕਲ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਡਾਕਟਰ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ:

"ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਡਾ. ਰਵੀ ਸ਼ੰਕਰ ਚੌਧਰੀ ਨੂੰ ਗਵਾਹੀ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਰੇਡੀਅਸ ਅਤੇ ਉਲਨਾ ਹੱਡੀ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਕੰਪਾਊਂਡ ਫ੍ਰੈਕਚਰ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਲੇਟ ਅਤੇ ਸਕਰੂ ਲਗਾ ਕੇ ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਠੀਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕ੍ਰਾਸ-ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂਚੀਨ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਗਵਾਹ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਉਸਦੇ ਖੱਬੇ ਹੱਥ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਸਦੇ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਪੰਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।"

16. ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਮੁਬਾਸਿਰ ਅਹਿਮਦ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸ਼ਡਿਊਲ 1 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸੱਟਾਂ ਕਾਰਨ ਸਥਾਈ ਆਂਸ਼ਿਕ ਅਪਾਹਜਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਮਾਈ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਘਾਟਾ ਸਰੀਰਕ ਅਪਾਹਜਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਕਾਰਕ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਫੈਸਲੇ ਓਰੀਐਂਟਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਮੋਹਦ. ਨਾਸਿਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਨੂੰ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਅਪਾਹਜਤਾ ਦੀ ਹੱਦ ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਪਰ ਇੱਕ ਮਨਮਾਨੇ ਅਤੇ

ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ।

17. ਉਪਰੋਕਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਅਤੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦਿਆਂ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਤਬ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇ 40% ਸਥਾਈ ਅਪਾਹਜਤਾ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਗਣਨਾ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਵੇ। ਨਤੀਜਤਨ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸੰਕੇਤ ਅਨੁਸਾਰ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ।

18. ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 136 ਅਧੀਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ।

19. ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ, 13.01.2023 ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ 1 ਅਤੇ 2 ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਵਾਧੂ ਰਕਮ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਦਫਤਰ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮਿਤੀ 05.04.2023 ਅਨੁਸਾਰ, ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ 'ਤੇ ਉਚਿੱਤ ਸੇਵਾ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀ ਤਰਫੋਂ ਹਾਜ਼ਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

20. ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸੁਝਾਅ

21. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਕਿ, - ਪਹਿਲਾਂ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 30 ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਬ ਤੱਕ ਮਨੋਰੰਜਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਨਾ ਉੱਠੇ। ਅਪਾਹਜਤਾ ਦੀ ਹੱਦ ਬਾਰੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਕ੍ਰਿਤੀ ਦੇ ਬਿਨਾਂ, ਇਹ ਇੱਕ ਤੱਥ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ। ਦੂਜਾ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਥਾਈ ਅਪਾਹਜਤਾ ਨੂੰ 40% ਦੇ ਬਜਾਏ 100% ਵਜੋਂ ਆਕਲਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਅਸਥਾਈ ਜਾਂ ਸਥਾਈ ਅਪਾਹਜਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਉਸ ਕੰਮ ਨੂੰ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਹਾਦਸੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਹਾਦਸੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਲੋਡਿੰਗ ਅਤੇ ਅਨਲੋਡਿੰਗ ਦਾ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸੀ। ਲੋਡਿੰਗ/ਅਨਲੋਡਿੰਗ ਲਈ ਦੋਵੇਂ ਬਾਹਾਂ/ਹੱਥਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਖੱਬਾ ਹੱਥ ਬੇਕਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਦੇ ਕੰਮ ਲਈ ਅਯੋਗ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਸਥਾਈ ਅਪਾਹਜਤਾ ਨੂੰ 100% (ਭਾਵ, ਕੁੱਲ ਅਪਾਹਜਤਾ) ਵਜੋਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 40% ਵਜੋਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ। ਆਪਣੇ ਸੁਝਾਅਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਚਨੱਪਾ ਨਾਗੱਪਾ ਮੁਚਲਗੋਡਾ ਬਨਾਮ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਮੈਨੇਜਰ, ਨਿਊ ਇੰਡੀਆ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਗੋਲਾ ਰਜੰਨਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਮੈਨੇਜਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ।

ਚਰਚਾ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ

22. ਅਸੀਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ।

23. ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ-

(a) ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਕ ਲੋਡਿੰਗ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ R-2 ਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਅਧੀਨ ਸੀ ਅਤੇ ਟਰੱਕ ਨੰ. MPF 7567 ਲਈ ਅਣਲੋਡਿੰਗ ਮਜ਼ਦੂਰ, ਜੋ ਕਿ ਸੀ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ R-1 ਨਾਲ ਬੀਮਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ;

(ਬੀ) ਕਿ ਦੁਰਘਟਨਾ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵਾਪਰੀ ਸੀ;

(c) ਕਿ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਉਮਰ 30 ਸਾਲ ਸੀ ਅਤੇ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਉਜਰਤ ਰੁਪਏ ਸੀ। 3000; ਅਤੇ

(d) ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਬੋਰਡ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪੱਕੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਾਹਜ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ 50% ਦੀ ਹੱਦ, ਪਰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਲਈ 'ਅਣਫਿੱਟ' ਹੈ।

24. ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 4(1)(b), ਸਬੰਧਤ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ:

"4. ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ।-- (1) ਇਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੋਵੇਗੀ, ਨਾਮਤ:

(a) .....

(b) ਜਦੋਂ ਸਥਾਈ ਕੁੱਲ ਅਪੰਗਤਾ ਚੋਟ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ

ਜਖਮੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਵੇਤਨ ਦਾ ਸੱਠ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਗੁਣਾ ਸਬੰਧਤ ਫੈਕਟਰ;

ਜਾਂ

ਇੱਕ ਲੱਖ ਅਤੇ ਚਾਲੀ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ, ਜੋ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਵੇ;

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ, ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ, ਧਾਰਾਵਾਂ (a) ਅਤੇ (b) ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਵਧਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਵਿਆਖਿਆ I.-- ਧਾਰਾ (a) ਅਤੇ ਧਾਰਾ (b) ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, "ਸਬੰਧਤ ਫੈਕਟਰ", ਇੱਕ ਕਾਮਿਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਕਾਲਮ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਕਟਰ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਪੂਰੇ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਬਣਦਾ ਹੈ।"

25. "ਕੁੱਲ ਅਪੰਗਤਾ" ਨੂੰ ਧਾਰਾ 2(1)(l) ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਪਰਿਭਾਸਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:-

"ਕੁੱਲ ਅਪੰਗਤਾ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਅਜਿਹੀ ਅਪੰਗਤਾ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਅਸਥਾਈ ਜਾਂ ਸਥਾਈ ਕਿਸਮ ਦੀ ਹੋਵੇ, ਜੋ ਇੱਕ ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕਰਨ ਯੋਗ ਸਾਰੇ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਅਸਮਰੱਥ ਬਣਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਅਪੰਗਤਾ ਲੱਗੀ ਸੀ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਸਥਾਈ ਕੁੱਲ ਅਪੰਗਤਾ ਨੂੰ ਹਰ ਉਸ ਚੋਟ ਤੋਂ ਉਤਪੰਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਸ਼ਡਿਊਲ । ਦੇ ਭਾਗ । ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਭਾਗ ॥ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਚੋਟਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਯੋਜਨ ਤੋਂ ਜਿੱਥੇ ਕਮਾਈ ਦੀ ਕਸਰਤ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਕੁੱਲ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ, ਜੈਵੇ ਕਿ ਉਸ ਭਾਗ ॥ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚੋਟਾਂ ਖਿਲਾਫ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇੱਕ ਸੌ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਵੇ;"

26. ਪ੍ਰਤਾਪ ਨਾਰਾਇਣ ਸਿੰਘ ਦਿਓ ਬਨਾਮ ਸ੍ਰੀਨਿਵਾਸ ਸਬਾਤਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ5, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਚਾਰ-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਖਮੀ ਕਾਮਿਆਂ ਇੱਕ ਬੜ੍ਹਈ ਦੇ ਪੇਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਖੱਬੇ ਹੱਥ ਦੇ ਕੁਹਣੀ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾਲ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੜ੍ਹਈ ਦੇ ਕੰਮ ਲਈ ਅਯੋਗ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਸਥਾਈ ਅਪੰਗਤਾ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ 100% ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ। ਨਿਯੋਕਤਾ ਨੇ ਇੱਕ ਦਲੀਲ ਉਠਾਈ ਕਿ ਚੋਟ ਨਾਲ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਸਥਾਈ ਕੁੱਲ ਅਪੰਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਕੁੱਲ ਅਪੰਗਤਾ ਦਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:

"5. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(1)(l) ਵਿੱਚ "ਕੁੱਲ ਅਸਮਰੱਥਤਾ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ:

"ਕੁੱਲ ਅਸਮਰੱਥਤਾ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਅਜਿਹੀ ਅਸਮਰੱਥਤਾ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਅਸਥਾਈ ਜਾਂ ਸਥਾਈ ਕਿਸਮ ਦੀ ਹੋਵੇ, ਜੋ ਇੱਕ ਕਾਮਿਆ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਹ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਬਣਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ।"

ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਚੋਟ ਅਜਿਹੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਜਵਾਬੀ ਨੂੰ ਸਥਾਈ ਅਸਮਰੱਥਤਾ ਹੋਈ, ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਸਮਰੱਥਤਾ ਨੇ ਜਵਾਬੀ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਹ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਉਹ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ। ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ:

"ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਖਮੀ ਕਾਮਿਆ ਪੇਸ਼ੇ ਨਾਲ ਬੜ੍ਹਈ ਹੈ.... ਖੱਬੇ ਹੱਥ ਦੇ ਕੁਹਣੀ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾਲ, ਉਹ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੜ੍ਹਈ ਦੇ ਕੰਮ ਲਈ ਅਯੋਗ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਬੜ੍ਹਈਗੀਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਹੱਥ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।"

ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਤਰਕਸੰਗਤ ਅਤੇ ਸਹੀ ਫੈਸਲਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

27. ਚਨੱਪਾ ਨਾਗੱਪਾ ਮੁਚਲਗੋਡਾ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਆਇਆ ਸੀ, ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਕਾਮਿਆ ਡਰਾਈਵਰ ਜੋ, ਆਪਣੇ ਪੈਰ 'ਤੇ ਚੋਟ ਕਾਰਨ, ਨਾ ਤਾਂ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਭਾਰੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਚੱਲਣ ਲਈ ਇੱਕ ਚੱਲਣ ਵਾਲੀ ਛੜੀ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ ਦੀ 100% ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਨਾਲ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਮਿਲਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਰਾਇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸ ਦੀ ਸਮੁਚੀ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਉਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਅਸਮਰੱਥਤਾ ਨੋਟ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਉਹ ਟਰੱਕ ਡਰਾਈਵਰ ਦਾ ਕੰਮ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

"10. ਇਹ ਸਵੀਕਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਹੁਣ ਭਾਰੀ ਵਾਹਨਾਂ ਦਾ ਡਰਾਈਵਰ ਵਜੋਂ ਆਪਣਾ ਪੇਸ਼ਾ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦਾ। ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਮੈਡੀਕਲ ਸਬੂਤ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤਕ ਖੜ੍ਹਾ ਰਹਿਣ ਦੀ ਅਸਮਰੱਥਤਾ ਨੂੰ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਯਹਾਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਨੂੰ ਮੋੜਣਾ ਵੀ। ਨਤੀਜਤਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਡਰਾਈਵਰ ਵਜੋਂ ਆਪਣਾ ਪੇਸ਼ਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਅਸਮਰੱਥ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

14. .... ਹਾਦਸੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਭਰ ਲਈ ਅਸਮਰੱਥ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਕੇਵਲ ਚੱਲਣ ਦੀ ਛੜੀ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਹੀ ਚੱਲ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਡਰਾਈਵਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਗੁਆ ਲਈ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਲਾਇਸੈਂਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵੀ ਅਯੋਗ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮੈਨੂਅਲ ਲੇਬਰ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵੀ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਚਾਲਣ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਅਸੁਵਿਧਾ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮਦਦ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਭੋਗੀ ਗਈ ਕਾਰਜਾਤਮਕ ਅਸਮਰੱਥਤਾ ਨੂੰ 100% ਵਜੋਂ ਆਕਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

28. ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਕਲੌਜ਼ (i) ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ "ਕੁੱਲ ਅਸਮਰੱਥਤਾ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕਾਰਜਾਤਮਕ ਅਸਮਰੱਥਤਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕੇਵਲ ਸਰੀਰਕ ਅਸਮਰੱਥਤਾ ਜੋ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ (ਭਾਵ, ਕਾਮਿਆ) ਦੀ ਕੁੱਲ ਅਸਮਰੱਥਤਾ ਦੇ ਆਕਲਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਰਕ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜੇ ਕੋਈ ਕੰਮ ਜੋ ਉਹ ਹਾਦਸੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ, ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ ਬੀਮਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਕਾਮਿਆ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਲਈ ਅਸਮਰੱਥ ਬਣਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4(1)(ਬੀ) ਅਧੀਨ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਅਵਾਰਡ ਲਈ ਅਸਮਰੱਥਤਾ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਭਾਵੇਂ ਚੋਟ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ਡਿਊਲ I ਦੇ ਭਾਗ I ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਕਲੌਜ਼ (i) ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਬਲਕਿ, ਇਹ ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਸਥਾਈ ਕੁੱਲ ਅਸਮਰੱਥਤਾ ਹੈ।

29. ਮੋਹਿਤ ਨਾਸਿਲ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਕਾਮਿਆ ਇੱਕ ਸਫਾਈ ਕਰਮਚਾਰੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਪੈਰ ਵਿੱਚ ਫ੍ਰੈਕਚਰ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਚੋਟ ਪੂਰੇ ਪੈਰ ਦੇ

ਇਸਤੇਮਾਲ ਦੇ ਸਥਾਈ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸਮਰੱਥਤਾ ਨੂੰ ਆਂਸ਼ਿਕ ਅਤੇ ਨਾ ਕਿ ਕੁੱਲ ਪਾਇਆ ਗਿਆ।

30. ਮੁਸਤਹਿਰ ਅਹਮਦ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਹੋਰ ਫੈਸਲਾ ਜਿਸ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਮਾਮਲਾ ਸ਼ਡਿਊਲ I ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਚੋਟਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4(1)(ਸੀ)(ਦੂਜੀ) ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ, ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਹ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕੀ ਅਸਮਰੱਥਤਾ ਨੇ ਕਾਮਿਆ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਹਾਦਸੇ ਨੇ ਅਜਿਹੀ ਅਸਮਰੱਥਤਾ ਵਿੱਚ ਪਰਿਣਾਮ ਕੀਤਾ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ "ਕੁੱਲ ਅਸਮਰੱਥਤਾ" ਦੀ ਅਸਲ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜੋ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(1)(ਐਲ) ਦੁਆਰਾ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਮੁਬਾਸਿਰ ਅਹਮਦ (ਸੁਪਰਾ) ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

31. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੈਡੀਕਲ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਲਈ ਅਯੋਗ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖੱਬੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਕੜ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਦਸੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਲੋਡਿੰਗ/ਅਨਲੋਡਿੰਗ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਨੂੰ ਵਰਤ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਮੁੱਖ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਸ ਨੂੰ ਲੋਡਿੰਗ/ਅਨਲੋਡਿੰਗ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਉਪਯੁਕਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਵੇਂ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਕ ਹੱਥ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਸ਼ਲ ਸੀ। ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੋਲ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਇੱਕ ਹੱਥ ਨਾਲ ਚਲਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਬੋਰਡ ਨੇ ਸਰਟੀਫਾਈ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਲਈ ਅਯੋਗ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਕ੍ਰਿਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਅਯੋਗਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਪੰਗਤਾ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੰਨ ਕੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਨਤੀਜਤਨ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਵਾਲ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ, ਦੇ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਉੱਠੀ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰਿਤ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਆਂਸ਼ਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਅਪੰਗਤਾ ਨੂੰ 40% ਦੇ ਬਜਾਏ 100% ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਕੇ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ।

32. ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਖਰਚੇ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਹੈੱਡਨੋਟਸ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ: ਅੰਕਿਤ ਜ੍ਵਾਨ
(ਅਰਸ਼ ਚੌਧਰੀ, ਐਲ.ਸੀ.ਆਰ.ਏ. ਦੁਆਰਾ ਸਹਾਇਤਾ)

ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਨਤੀਜਾ: ਅਪੀਲ ਮਨਜ਼ੂਰ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate